

Rapport

Datum: 13 september 2007
Rapportnummer: 2007/193

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat het Centraal Justitieel Incasso Bureau te Leeuwarden (CJIB) geen betalingsregeling heeft willen treffen voor de schadevergoedingsmaatregel die hem op 24 augustus 2004 is opgelegd, terwijl het CJIB ten aanzien van de schadevergoedingsmaatregel van 6 juni 2003 wel een betalingsregeling met hem heeft getroffen.

Beoordeling

Algemeen

1. Op 13 juni 2003 veroordeelde de politierechter verzoeker, de heer L., tot een schadevergoedingsmaatregel (zie Achtergrond, onder A.) van € 8.704 (verder ook: Maatregel 1.). Op 28 juni 2003 werd deze uitspraak onherroepelijk.
2. Verzoeker verzocht het CJIB op 13 september 2003 telefonisch om een betalingsregeling. Het CJIB gaf aan dat verzoeker dit schriftelijk en met bescheiden onderbouwd diende te doen. Omdat - behalve een verzoek tot uitstel - geen verdere reactie van verzoeker werd ontvangen, verhoogde het CJIB op 17 april 2004 het bedrag van Maatregel 1 met € 1.742,80.
3. In verband met het uitblijven van betaling van Maatregel 1 gaf het CJIB in juni 2004 de inning in handen van gerechtsdeurwaarder J.
4. Verzoeker werd gedetineerd in de periode van 3 juni 2004 tot en met 23 maart 2005.
5. Op 24 augustus 2004 veroordeelde de rechter verzoeker tot een schadevergoedingsmaatregel van € 10.346,16 (verder ook: Maatregel 2). Op 8 september 2004 werd deze uitspraak onherroepelijk.
6. Ten behoeve van de tenuitvoerlegging van Maatregel 2 zond het CJIB op 21 oktober 2004 een acceptgiro naar de Penitentiaire Inrichting (PI) waar verzoeker verbleef. Op 12 december 2004 zond het CJIB naar dezelfde PI de eerste aanmaning en op 9 februari 2005 de tweede aanmaning.
7. Vanwege uitblijven van betaling van Maatregel 2 gaf het CJIB eind maart 2005 de inning in handen van gerechtsdeurwaarder B. Het bedrag was inmiddels verhoogd met € 10 en € 2.071,23. Op 8 april 2005 zond B. een dwangbevel aan de PI waar verzoeker inmiddels niet meer verbleef. Vervolgens zond B. brieven voor verzoeker naar de gemeente Amersfoort omdat hij daar (vóór zijn detentie) een postbus had. De gemeente retourneerde de stukken aan de gerechtsdeurwaarder. B. gaf verzoekers zaak op 25 augustus 2005 terug aan het CJIB.

8. Na beëindiging van zijn detentie was verzoeker dakloos.
9. Gerechtsdeurwaarder J. wist verzoeker via het adres van zijn ouders te bereiken, waarna hij in november 2005 met verzoeker voor Maatregel 1 een betalingsregeling van € 100 per maand overeenkwam.
10. In december 2005 schreef verzoeker zich in op een woonadres in de gemeente Bunschoten.
11. Op 19 januari 2006 zond het CJIB verzoeker op zijn woonadres te Bunschoten een laatste waarschuwing, inhoudende dat voor Maatregel 2 vervangende hechtenis van 206 dagen ten uitvoer zou worden gelegd.
12. Verzoekers toenmalige hulpverleners verzochten begin februari 2006 het CJIB om een betalingsregeling voor Maatregel 2. Daarop berichtte het CJIB op 9 februari 2006 dat slechts met betaling van een aanzienlijk deel ineens en een goed onderbouwd betalingsvoorstel het verzoek in behandeling kan worden genomen.
13. Op 17 februari 2006 verzocht verzoekers raadsman (nogmaals) om een betalingsregeling zodra verzoeker de beschikking krijgt over een bijstandsuitkering. Het CJIB liet hierop weten daarmee niet akkoord te gaan.
14. Op 4 maart 2006 vaardigde het CJIB een arrestatiebevel uit tegen verzoeker voor het ondergaan van de vervangende hechtenis voor 206 dagen voor Maatregel 2. Op 10 maart 2006 werd verzoeker gearresteerd en in hechtenis genomen in de PI te Nieuwegein.
15. Begin mei 2006 verzocht verzoeker het CJIB nogmaals een betalingsregeling voor Maatregel 2 aan te gaan, waarbij hij aangaf € 5.000 ineens en daarna € 100 per maand te willen aflossen. Het CJIB ging akkoord onder de voorwaarde dat verzoeker vóór 28 november 2006 een nieuw voorstel zou doen.
16. Verzoeker betaalde € 5.000 en werd op 12 mei 2006 in vrijheid gesteld.
17. Omdat verzoeker de betalingsregeling voor Maatregel 2 niet nakwam, beëindigde het CJIB op 13 oktober 2006 de regeling.
18. Het CJIB ontving op 23 oktober 2006 voor de laatste maal geld van verzoeker in verband met de betalingsregeling voor Maatregel 1, waarna verdere betalingen uitbleven.

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat het CJIB - ten tijde van het indienen van zijn verzoekschrift aan de Nationale ombudsman op 11 februari 2006 - geen betalingsregeling heeft willen treffen voor de schadevergoedingsmaatregel die hem op 24 augustus 2004 is opgelegd

(Maatregel 2), terwijl het CJIB ten aanzien van de schadevergoedingsmaatregel van 6 juni 2003 (Maatregel 1) wel een betalingsregeling met hem heeft getroffen.

Ten tijde van zijn verzoekschrift was verzoeker woonachtig bij een gezin in Bunschoten, in welke gemeente hij sinds december 2005 ook staat ingeschreven. Hierdoor kwam hij in aanmerking voor een bijstandsuitkering en schuldsanering. Ondanks een BKR-registratie had hij weer een bankrekening kunnen openen. Voorts had hij het contact met zijn ouders hersteld. Ook volgde verzoeker therapie en doorliep hij een traject bij de Reclassering. Om weer in het ritme te komen verrichtte verzoeker vrijwilligerswerk bij het Rode Kruis.

Verzoeker was op de hoogte van de tweede schadevergoedingsmaatregel. Samen met zijn hulpverleners had hij het plan ook voor Maatregel 2 een betalingsregeling te treffen nadat zijn uitkering definitief rond was. Gelet op het feit dat de tweede maatregel ruim een jaar later was opgelegd, verwachtte verzoeker dat hij daar de tijd nog voor had.

Verzoeker liet weten dat hij van deurwaarder B. nooit stukken over Maatregel 2 had ontvangen totdat hij op 19 januari 2006 werd geconfronteerd met de laatste waarschuwing van het CJIB voor de vervangende hechtenis. Verzoeker berichtte dat het ondergaan van de vervangende hechtenis (206 dagen, voor Maatregel 2) zou betekenen dat hij daarna weer van vooraf aan zou moeten beginnen met het voorzichtig opbouwen van zijn leven. Bovendien zou hij in detentie geen inkomsten meer hebben, de afbetaling voor Maatregel 1 niet meer kunnen nakomen en voor Maatregel 2 geen betalingsvoorstel kunnen doen.

2. De minister van Justitie berichtte dat het CJIB er in de fase van incasso (via de gerechtsdeurwaarder) naar streeft dwangbevelen ten laste van één persoon zo veel mogelijk aan dezelfde gerechtsdeurwaarder over te dragen. Hij verwees hierbij naar de Executierichtlijn Schadevergoedingsmaatregelen van het CJIB (zie Achtergrond, onder D.).

De minister liet weten dat de toedeling van dwangbevelen aan deurwaarders plaatsvindt op de afdeling Verhaal bij het CJIB. Gelet op de geringe aantallen wordt de toedeling van dwangbevelen bij schadevergoedingsmaatregelen niet ondersteund door een geautomatiseerd systeem. Op het moment dat een dwangbevel ter zake een schadevergoedingsmaatregel moet worden uitgevaardigd, wordt per geval door de behandelend ambtenaar beoordeeld naar welke deurwaarder het dwangbevel kan worden gezonden. Na overdracht van het dwangbevel dient de gerechtsdeurwaarder zelf zorg te dragen voor de verificatie van de adresgegevens.

Abusievelijk werden de twee dwangbevelen ten laste van verzoeker in handen gegeven van twee verschillende gerechtsdeurwaarders. Het eerste dwangbevel werd uitgevaardigd in juni 2004 en ter executie overgedragen aan gerechtsdeurwaarder J. Ondanks het ontbreken van een bekende woon- of verblijfplaats heeft de deurwaarder er voor

gekozen de zaak nog lang onder zich te houden. Deze werkwijze is niet gebruikelijk, aldus de minister. De minister deelde mee dat eerst in november 2005 de deurwaarder er in slaagde contact te leggen met verzoeker en met hem een betalingsregeling te treffen.

Het tweede dwangbevel (voor Maatregel 2) werd uitgevaardigd in april 2005. Twee maanden later beschikte verzoeker niet meer over een GBA-adres, zodat de deurwaarder de zaak aan het CJIB heeft geretourneerd. Dit is de gebruikelijke werkwijze, waarna de executie van laatstgenoemde maatregel vervolgens onverkort is vervolgd, aldus de minister.

Verzoeker heeft er zelf voor gekozen zich enige tijd onvindbaar te maken en geen, dan wel niet tijdig, contact op te nemen met het CJIB of met één van de ingeschakelde gerechtsdeurwaarders. Doordat gerechtsdeurwaarder J. het dwangbevel - ondanks het ontbreken van een bekende woon- of verblijfplaats - lange tijd onder zich heeft gehouden, heeft verzoeker in november 2005 voor de schadevergoedingsmaatregel 1 nog een betalingsregeling kunnen treffen met de gerechtsdeurwaarder. De executie van de schadevergoedingsmaatregel 2 was op dat moment reeds onverkort vervolgd. Eerst na de waarschuwing arrestatiebevel nam verzoeker contact op met het CJIB. In een dergelijk stadium is slechts bij zeer hoge uitzondering nog een regeling mogelijk, waarbij in ieder geval een aanzienlijk deel van de opgelegde maatregel ineens dient te worden voldaan, aldus de minister.

Bij brief van 4 mei 2006 heeft verzoeker een adequaat voorstel gedaan, zodat het CJIB alsnog een regeling met verzoeker heeft getroffen.

De minister achtte verzoekers klacht niet gegrond.

Beoordeling

3. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Dit houdt onder meer in dat het CJIB bij de executie van schadevergoedingsmaatregelen rekening dient te houden met de belangen van slachtoffers die aanspraak maken op schadevergoeding en de belangen van degene aan wie de maatregel is opgelegd.

4. Het staat vast dat verzoeker pas na bijna twee en een half jaar - in november 2005 - een betalingsregeling is aangegaan voor de hem opgelegde Maatregel 1 van 13 juni 2003. Verzoeker was weliswaar van 3 juni 2004 tot en met 23 maart 2005 gedetineerd geweest, maar een door hem in september 2003 gestarte poging om tot een betalingsregeling te komen heeft, vanwege het ontbreken van verdere actie zijnerzijds, geen gevolg gekregen.

Voorts heeft verzoeker de betaling van Maatregel 2 op zijn beloop gelaten, mede gelet op de mededeling van zijn (toenmalige) advocaat aan het CJIB op 17 februari 2006 dat

verzoeker pas daarop actie wilde gaan ondernemen als hij een uitkering had aangevraagd.

Ten slotte gaat de Nationale ombudsman ervan uit dat verzoeker voldoende op de hoogte was van de regels met betrekking tot het aangaan van een betalingsregeling, gelet op de informatie-uitwisseling tussen hem en het CJIB in september 2003.

5. Het CJIB heeft in tegenstelling tot het voorschrift uit de Executierichtlijn Schadevergoedingsmaatregelen (zie Achtergrond, onder D.) de incasso van beide maatregelen niet in handen gegeven van dezelfde externe instantie, te weten een gerechtsdeurwaarder. Verzoeker is hierdoor echter niet benadeeld. Immers, de gerechtsdeurwaarder die Maatregel 1 ter incasso in handen kreeg van het CJIB, heeft deze zaak tegen de voorgeschreven procedure in zeer lang onder zich gehouden. Door zijn extra inspanningen heeft verzoeker alsnog een betalingsregeling kunnen aangaan voor Maatregel 1.

Naar het oordeel van de Nationale ombudsman kan het belang van de veroordeelde (verzoeker) slechts een beperkte rol spelen bij de executie van de schadevergoedingsmaatregel. Een schadevergoedingsmaatregel betreft immers een maatregel die ten behoeve van het slachtoffer wordt opgelegd. Het CJIB heeft dan ook de plicht om de schadevergoedingsmaatregel ten behoeve van het slachtoffer zo goed mogelijk te incasseren. Omdat aannemelijk is dat veroordeelden onder druk van een dreigende detentie inventief worden met het "regelen" van geld, heeft het CJIB in maart 2006 in redelijkheid kunnen besluiten niet langer te wachten met het uitvoeren van een arrestatiebevel tegen verzoeker. Hierbij is nog van belang dat verzoeker vanaf het moment van het opleggen van de schadevergoedingsmaatregel tot het moment van het uitvoeren van het arrestatiebevel anderhalf jaar de tijd heeft gehad om aan zijn betalingsverplichting te voldoen.

Van het CJIB kon dan ook niet worden gevergd dat het met betrekking tot Maatregel 2 een betalingsregeling met verzoeker zou treffen. Door geen betalingsregeling te treffen, heeft het CJIB niet in strijd met het redelijkheidsvereiste gehandeld.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Verzoeker is vanwege de strafbare feiten meerdere malen ook veroordeeld tot het betalen van schadevergoeding aan de slachtoffers. Verzoeker voldoet aan deze veroordelingen tot schadevergoeding niet en er volgen via het CJIB en deurwaarders uiteindelijk incassoprocedures. Omdat de slachtoffers hun geld niet krijgen wordt verzoeker bij wijze van dwangmiddel vervolgens in hechtenis geplaatst.

Verzoeker had blijkens zijn klachten graag gezien dat gelet op zijn poging tot re-integratie meer rekening was gehouden met zijn belangen. Daar staat echter tegenover dat het regime voor de betaling van schadevergoeding door de dader aan slachtoffers streng is.

De reden daarvan is dat als het gaat om een weging van de belangen van de dader tegenover die van het slachtoffer, aan de laatste meer gewicht wordt toegekend. Uiteindelijk is deze afweging ook beslissend geweest voor de beoordeling van verzoekers klachten. Het is wel begrijpelijk dat verzoeker een uitweg zocht in deze voor hem moeilijke situatie, maar uitgangspunt was dat hij de grootste prioriteit gaf aan het bijeenbrengen van het geld dat noodzakelijk was om de slachtoffers tegemoet te komen.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het Centraal Justitieel Incasso Bureau te Leeuwarden is niet gegrond.

Onderzoek

Op 14 februari 2006 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer L. te Bunschoten, met een klacht over een gedraging van het Centraal Justitieel Incasso Bureau te Leeuwarden. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tijdens het onderzoek kregen de minister van Justitie en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 11 februari 2006 met bijlagen, aangevuld op 1 maart 2006.

Reactie van verzoeker van 24 april 2006.

Standpunt van de minister van Justitie van 1 juni 2006.

Zaaksoverzicht van het CJIB betreffende de aan verzoeker opgelegde schadevergoedingsmaatregelen.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

A. Wetboek van Strafrecht

Artikel 24a, eerste lid

"Indien bij het vonnis een of meer geldboeten zijn opgelegd tot een bedrag van ten minste € 225, is de rechter bevoegd bij de uitspraak te bepalen, dat de veroordeelde het bedrag in gedeelten mag voldoen. Elk van die gedeelten wordt daarbij op ten minste € 45 bepaald."

Artikel 24b

"1. Wanneer een ingevolge een onherroepelijke veroordeling tot geldboete te betalen bedrag binnen de daarvoor gestelde termijn niet in zijn geheel is voldaan, wordt de veroordeelde door het openbaar ministerie schriftelijk tot betaling aangemaand. Het bedrag wordt dan van rechtswege verhoogd met € 15. Het openbaar ministerie wijst de veroordeelde op het bepaalde in het tweede lid.

2. Is het overeenkomstig het eerste lid verhoogde bedrag na verloop van de bij de aanmaning gestelde termijn geheel of ten dele onbetaald gebleven, dan wordt het bedrag, dan wel het nog verschuldigde gedeelte daarvan, van rechtswege verder verhoogd met een vijfde, doch ten minste met € 30.

3. Een geldboete die krachtens een rechterlijke beslissing overeenkomstig artikel 24a in gedeelten mag worden voldaan, of ten aanzien waarvan het openbaar ministerie betaling in termijnen heeft toegestaan, is onmiddellijk in haar geheel opeisbaar, zodra een verhoging krachtens het eerste lid is ingetreden. (...)"

Artikel 36f

"1. Bij een rechterlijke uitspraak waarbij iemand wegens een strafbaar feit wordt veroordeeld, kan hem de verplichting worden opgelegd tot betaling aan de staat van een som gelds ten behoeve van het slachtoffer. De staat keert een ontvangen bedrag onverwijld uit aan het slachtoffer.

(...)

4. De artikelen 24a en 24b, eerste tot en met vierde lid, zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de verhoging van het ingevolge de maatregel verschuldigde bedrag vervalt aan de staat.

5. Betalingen door de veroordeelde aan de staat verricht, strekken in de eerste plaats tot voldoening van de maatregel en vervolgens tot voldoening van de krachtens het vierde lid ingetreden verhogingen.

6. De artikelen 24c en 77l, tweede tot en met zesde lid, zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de toepassing van de vervangende hechtenis of vervangende jeugddetentie de verplichting ingevolge de maatregel tot schadevergoeding ten behoeve van het slachtoffer niet opheft."

B. Wetboek van Strafvordering

Artikel 561

"[1.] Voor zover de tenuitvoerlegging is toegelaten, wordt het vonnis of arrest zodra mogelijk ten uitvoer gelegd.

[2.] Bestaat de straf uit geldboete of een maatregel als bedoeld in artikel 36f van het Wetboek van Strafrecht, dan bepaalt het openbaar ministerie dat met de tenuitvoerlegging is belast, de dag of - in geval van toepassing van artikel 24a van het Wetboek van Strafrecht - de dagen waarop de betaling uiterlijk moet geschieden. Het ziet erop toe dat de veroordeelde hierover tijdig wordt ingelicht.

[3.] Het openbaar ministerie kan uitstel van betaling verlenen of betaling in termijnen toestaan. Indien artikel 24a van het Wetboek van Strafrecht is toegepast, kan het openbaar ministerie op verzoek van de veroordeelde schriftelijk een voor hem gunstiger regeling van de betaling toestaan.

[4.] Bij toepassing van het vorige lid moet het totale bedrag in elk geval worden voldaan binnen twee jaar en drie maanden na de dag waarop het vonnis of arrest voor tenuitvoerlegging vatbaar is geworden."

C. Aanwijzing executie (vervangende) vrijheidsstraffen, taakstraffen, geldboetes, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen (zoals deze luidde tot 1 februari 2007)

"Executie

(...)

2. Taken CJIB

Het CJIB is in opdracht van het Openbaar Ministerie (OM) belast met de executie van geldboeten, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen.

(...) .

Het CJIB legt de gegevens vast omtrent de inning en incasso van (...) schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen (...) in een geautomatiseerd systeem.

Het CJIB draagt zorg voor de betekening van gerechtelijke stukken van personen die in het opsporingsregister zijn opgenomen en gedetineerd zijn in een penitentiaire inrichting (PI).

Het CJIB is verantwoordelijk voor de logistieke verdeling van de arrestatiebevelen ter zake van vrijheidsstraffen en vervangende hechtenis.

(...)

Het CJIB legt de gegevens vast omtrent de arrestatiebevelen in een geautomatiseerd systeem.

3. Afbakening bevoegdheden

(...)

Indien er bijzondere omstandigheden zijn die er toe leiden dat het OM de tenuitvoerlegging van een straf- of maatregel wil opschorten of de incasso ervan wil laten stopzetten om andere redenen dan een ingesteld gratieverzoek of rechtsmiddel, dan dient zij dit schriftelijk en met redenen omkleed aan het CJIB mede te delen, het CJIB trekt vervolgens de boete/maatregel(en) in en stopt de incasso.

Indien het CJIB onjuistheden constateert in de aangeleverde gegevens dan kan zij de gegevens bij het parket verifiëren.

4. Uitgangspunten en definities

4.1. Inning van geldboeten, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen

Alle opgelegde geldboeten en maatregelen dienen zo snel mogelijk te worden geïnd.

De executie van de geldboeten en schadevergoedingsmaatregelen wordt gestaakt en de vordering wordt afgeboekt indien veroordeelde overlijdt. De executie van ontnemingsmaatregelen wordt niet gestaakt indien veroordeelde overlijdt.

Indien de inning en/of het verhaal met/zonder dwangbevel niet succesvol kan worden afgesloten, wordt een arrestatiebevel uitgevaardigd.

Het ondergaan van vervangende hechtenis heeft met betrekking tot de schadevergoedingsmaatregel de betalingsverplichting niet op (zie schadevergoedingsmaatregelen, para. 5.2.)

(...)

4.3. Definities

Inningsfase: de fase van executie waarin aan degene tegen wie de straf/maatregel zich richt een aanschrijving en aanmaningen met aangehechte optisch leesbare acceptgirokaarten (OLA) wordt gezonden, tot op het moment waarop de betaling is verricht danwel de daartoe verleende termijn(en) is/zijn verstreken.

Incassofase: de fase die *intreedt* als in de inningsfase geen volledige betaling is verricht. In deze fase kan met of *zonder* dwangbevel beslag worden gelegd op de goederen van veroordeelde, door middel van een AB vervangende hechtenis worden tenuitvoergelegd of kan de maatregel worden gesignaleerd in het opsporingsregister (OPS).

5. Tenuitvoerlegging van geldboeten, schadevergoedings- en ontnemings-maatregelen

5.1. Algemene uitgangspunten

5.1.1. Inningsfase algemeen

Alle door de rechter opgelegde geldboeten, schadevergoedings- en ontnemingsmaatregelen dienen, nadat ze onherroepelijk zijn geworden (bij boetevonnissen ook de NOH/EX en NOH/NE-zaken), zo spoedig mogelijk te worden overgedragen door het arrondissementsparket aan het CJIB. Het CJIB maakt OLA's aan, gebaseerd op door de parketten aangeleverde gegevens. Het parket is verantwoordelijk voor een volledige, correcte en tijdige overdracht.

Indien van een veroordeelde zowel een bevolkings- als een verblijfsadres bekend is worden beide adressen door het parket aan het CJIB gemeld. Mutaties die betrekking hebben op het adres/woonplaats van veroordeelde worden altijd en zo spoedig mogelijk aan het CJIB gemeld.

Indien blijkt dat er onjuistheden in de overdracht zitten, dan kan het parket dit door middel van een apart bericht -onder parketnummer- melden aan het CJIB. Het CJIB beoordeelt in hoeverre de fout onmiddellijk hersteld dient te worden dan wel of het voor veroordeelde desondanks voldoende duidelijk heeft kunnen zijn dat de executie hem betrof. In een volgende fase wordt de fout in ieder geval hersteld.

In eerste instantie wordt getracht de geldboete, schadevergoedings- en/of ontnemingsmaatregel te executeren door middel van toezending van een OLA. Het CJIB maakt OLA's aan, gebaseerd op door de parketten aangeleverde vonnis- of arrestgegevens.

Alvorens een zaak door gaat naar de incassofase verricht het CJIB standaard een adresverificatie. Indien er sprake is van een nieuw adres waardoor de betrokkene de OLA mogelijk niet heeft ontvangen, komt de zaak afhankelijk van de ingangsdatum opnieuw in de inningsfase.

Voor niet-onherroepelijke geldboetevonnissen wordt na aanschrijving onmiddellijk een arrestatiebevel uitgevaardigd ter betekening van het vonnis.

5.1.2. Incassofase algemeen

Als op grond van de OLA geen - volledige - betaling plaatsvindt, wordt getracht te executeren door middel van toepassing van verhaal met of zonder dwangbevel. De dwangbevelen worden, op last van een landelijk executie-officier, door het CJIB ter executie in handen gesteld van een deurwaarder. Het CJIB bewaakt de voortgang van de afhandeling. Van toepassing van verhaal kan worden afgezien indien er voldoende aanwijzingen zijn die aannemelijk maken dat dit niet zal leiden tot afdoening van de zaak. In de incassofase wordt zo veel mogelijk persoonsgericht gewerkt, hetgeen inhoudt dat slechts een lokale instantie, bijvoorbeeld een gerechtsdeurwaarder is belast met de executie van de vonnissen tegen een veroordeelde.

Indien verhaal niet tot (voldoende) resultaat leidt, wordt een arrestatiebevel uitgevaardigd om vervangende hechtenis ten uitvoer te leggen. Tevens kan signalering in het OPS plaatsvinden.

Indien blijkt dat een veroordeelde uit anderen hoofde is gedetineerd, wordt in beginsel de gewone procedure gevolgd, dat wil zeggen toezending van OLA's aan het detentie-adres, en vervolgens overdracht aan een gerechtsdeurwaarder. Wordt van verhaal afgezien of blijkt dit onmogelijk dan zal de vervangende hechtenis zoveel mogelijk aansluitend worden tenuitvoergelegd.

5.2 Tenuitvoerlegging van schadevergoedingsmaatregelen

5.2.1. Algemeen

Een schadevergoedingsmaatregel is een door de strafrechter opgelegde maatregel tot betaling aan de staat ten behoeve van een slachtoffer als bedoeld in artikel 36f Wetboek van Strafrecht (WvSr). Aan het CJIB worden uitsluitend uitspraken inzake schadevergoedingsmaatregelen overgedragen die onherroepelijk zijn.

Gelijktijdige executie van de schadevergoedingsmaatregel door het CJIB en de toewijzing benadeelde partij is uitgesloten.

5.2.2. Inningsfase De door het CJIB ontvangen gelden worden onverwijld afgedragen aan het slachtoffer. Als sprake is van meer slachtoffers worden de ontvangen gelden naar rato van de toegewezen schadevergoeding verdeeld.

Indien veroordeelde het verschuldigde bedrag op de eerste OLA niet (tijdig of volledig) heeft betaald, wordt hem na het verstrijken van de betaaltermijn een eerste wettelijke verhoging opgelegd (art. 24 b WvSr). Voor betaling van het op dat moment verschuldigde

bedrag wordt hem/haar een eerste aanmaning met OLA gezonden.

Indien veroordeelde op de eerste aanmaning niet tijdig of volledig betaalt, wordt hem een tweede wettelijke verhoging opgelegd (artikel 24 b WvSr). Veroordeelde kan hiervan door middel van een tweede aanmaning in kennis worden gesteld. Reageert veroordeelde in de inningsfase niet door betaling of anderszins dan gaat de zaak door naar de incassofase.

5.2.3. Incassofase

In de incassofase wordt zo veel mogelijk persoonsgericht gewerkt, hetgeen inhoudt dat slechts een lokale instantie, bijvoorbeeld een gerechtsdeurwaarder is belast met de executie van de vonnissen tegen een veroordeelde.

Als de innings- en incassofase niet voldoende resultaat hebben opgeleverd, wordt een arrestatiebevel uitgevaardigd voor tenuitvoerlegging van de vervangende hechtenis. De tenuitvoerlegging van de vervangende hechtenis heft de verplichting ingevolge de maatregel tot schadevergoeding ten behoeve van het slachtoffer niet op.

(...)

8. Tenuitvoerlegging van vervangende hechtenis en lijfswang

Indien de toepassing van verhaal door de deurwaarder niet leidt tot (volledige) afdoening, dan wel aannemelijk is dat toepassing van verhaal niet succesvol zal zijn, volgt tenuitvoerlegging door middel van een arrestatiebevel.

(...)

De arrestatiebevelen worden door het CJIB naar een centraal punt in de politieregio gestuurd. Het CJIB bewaakt de voortgang.

(...)

9. Aanmaken, uitzetten en terugmelden arrestatiebevelen

9.1. Uitvaardigen arrestatiebevel

De tenuitvoerlegging van arrestatiebevelen geschiedt door rechtstreekse aanbidding van het arrestatiebevel door het CJIB aan de politie in wier regio de woon- of verblijfplaats van de veroordeelde is gelegen, nadat de noodzakelijke verificaties hebben plaatsgevonden.

Het CJIB bewaakt de voortgang van de afhandeling van de arrestatiebevelen.

In beginsel dient de politie het arrestatiebevel binnen drie maanden ten uitvoer te leggen.

(...)

10. Signalering in het OPS

10.1. Vrijheidsstraffen, taakstraffen, geldboetevonnissen en schadevergoedings

maatregelen

Vrijheidsstraffen, geldboetevonnissen en schadevergoedingsmaatregelen van veroordeelden zonder bekende woon- of verblijfplaats in Nederland worden na registratie door het CJIB rechtstreeks ter signalering aangeboden aan de Directie Recherche Koninklijke Landelijke Politie Diensten (KLPD) ter opname in het OPS.

Ook geldboetevonnissen en schadevergoedingsmaatregelen voor niet-ingezetenen die niet (voldoende) hebben betaald op de aanschrijving naar het buitenland worden ter signalering aangeboden aan de Directie Recherche KLPD.

Vrijheidsstraffen, geldboetevonnissen, schadevergoedingsmaatregelen voor veroordeelden die bij de tenuitvoerlegging van een arrestatiebevel onvindbaar blijken zullen ook ter signalering worden aangeboden aan de Directie Recherche KLPD.

Signalering voor taakstraffen kan alleen indien sprake is van omzetting in vervangende hechtenis.

Het CJIB is bevoegd tot intrekking van de signaleringen.

(...)

11. Betalingsregelingen

De verantwoordelijkheid voor het aangaan van betalingsregelingen (inclusief uitstel van betaling) met betrekking tot aan het CJIB overgedragen geldboetevonnissen, schadevergoedingsmaatregelen en ontnemingsmaatregelen is exclusief voorbehouden aan het CJIB. In beginsel worden door het CJIB geen betalingsregelingen getroffen. Alleen op grond van bijzondere omstandigheden kan een verzoek om een betalingsregeling worden gehonoreerd.

Nadat het vonnis is overgedragen aan het CJIB, zenden de parketten alle verzoeken om betalingsregelingen, voor zover deze betrekking hebben op bij het CJIB geregistreerde zaken, door naar het CJIB."

D. Executierichtlijn Schadevergoedingsmaatregelen CJIB

"22. Uitgangspunt bij Schadevergoedingsmaatregelen is, dat het in de fase incasso niet mogelijk is, dat verschillende externe instanties bezig zijn met het toepassen van incassomaatregelen tegen dezelfde veroordeelde.